

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет агротехнологій та екології

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ПОГОДЖУЮ
Гарант ОПП
проф. Ю.П. Рогач
«2» 12 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав.кафедри СГН
доц. О.М. Максимець О.М. Максимець
«26» 11 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни Історичне краєзнавство (за вибором студента)
(найменування дисципліни)
для спеціальності 263 Цивільна безпека, за ОПП Цивільна безпека
(шифр, найменування спеціальності, освітньої програми)
форма навчання денна
(денна, заочна)
Кількість кредитів 3 кредита
Курс 1-й
Семестр 1-й
Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) - 2
СРС - 40 годин,
Форма контролю – диференційований залік
(екзамен або диференційований залік)
Загальна кількість годин - 90 годин

2019-2020 н.р.

«Історичне краєзнавство». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр факультету агротехнологій та екології спеціальності 263 Цивільна безпека - Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 8 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів ВО» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16 с. та Програми навчальної дисципліни «Історичне краєзнавство» для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 263 «Цивільна безпека». – Мелітополь: ТДАТУ, 2019. - 16 с.

Розробник: Михайлов В.В., к.і.н., ст. викл..

Рецензент: Мельник О.О., к.і.н., доцент.

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Суспільно-гуманітарних наук» протокол № 3 від 26 листопада 2019 року

Завідувач кафедри СГН

доц. Мельник О.М. Максимець

Схвалено методичною комісією факультету агротехнологій та екології зі спеціальності 263 Цивільна безпека для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр за ОПП Цивільна безпека.

Протокол № 4 від 29.11 2019 року

Голова, доц. Гранкіна О.В. Гранкіна

1 Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Навчальна дисципліна «Історичне краєзнавство» передбачає систематичний виклад матеріалу щодо специфіки історико-краєзнавчих досліджень та історико-культурного розвитку Запорізького краю від давнини до поч. ХХІ ст. Дисципліна не лише дає уявлення про етапи історичного та культурного розвитку, а й забезпечує розуміння системного взаємозв'язку всіх складових історико-культурного процесу, значення кожного з них у суспільному і духовному розвитку Запорізького краю.

Засвоєння студентами цієї дисципліни сприяє здобуттю необхідних для інтелігента обсягу і рівня загальнокультурної освіти, забезпечує орієнтацію в культурному просторі, формує світогляд студентської молоді.

Веб-сайт курсу <http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=5088>

Примітка – для входу на портал потрібен логін і пароль.

2 Мета викладання дисципліни

Мета курсу полягає у наданні майбутнім фахівцям теоретичних і практичних знань і навичок з історичного краєзнавства; сприянні культурно-історичній самоідентифікації молоді; вихованні культури міжрегіонального спілкування та міжетнічної толерантності; обстоюванні національних цінностей, збереженні історико-культурної спадщини регіону.

3 Завдання вивчення дисципліни

Для реалізації встановленої мети слід вирішити наступні завдання:

- Визначення основних етапів розвитку історичного краєзнавства.
- Опанування методики краєзнавчого дослідження за різними видами джерел.
- Проведення краєзнавчого дослідження.
- Опанування методикою історико-краєзнавчої роботи в учбових, наукових та державних закладах всіх рівнів.
- Надання відомостей з питань утворення і розвитку запорізького регіону.
- Вивчення господарства, матеріальної та духовної культури українського населення Запоріжжя, а також інших етнічних груп.

За підсумками вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- зміст і завдання курсу, його значення;
- основні терміни курсу;
- специфіку історико-географічного районування України;
- видатні архітектурні пам'ятки України;
- класифікацію та особливості музеїв України;
- етнічний склад населення Запоріжжя;
- суспільно-політичну історію краю;
- специфіку розвитку сіл та міст регіону.

Вміти:

- розкрити шляхи та особливості заселення регіону;
- визначити основні риси побуту, господарства населення нашого регіону;

- проаналізувати у історичній ретроспективі розвиток людського суспільства у Запорізькому краю;
- визначити етапи соціального та економічного розвитку запорізького регіону;
- застосовувати методи історико-краєзнавчих досліджень при аналізі історико-культурних подій;
- опанувати методику збирання краєзнавчого матеріалу;
- провести історико-етнографічне дослідження краю.

4 Результати навчання - компетентності

Після освоєння дисципліни студенти повинні володіти наступними компетентностями :

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність працювати як в команді, так і автономно.

5 Пререквізити (Prerequisite)

Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння курсу: «Історія України», «Українська мова» на базі середньої освіти.

6 Постреквізити (Postrequisite)

Результати навчання. Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.

7. Інформація про викладача

Михайлов Володимир Вікторович, канд. іст. наук, ст. викл. кафедри СГН

<http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/myhajlov-volodymyr-viktorovych/>

Наукові інтереси:

- суспільно-політичні рухи в Україні у XX ст..
- історична регіоналістика

8 Структура курсу та форма контролю знань

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1. Основні засади та розвиток історичного краєзнавства							
1	Лекція 1	Історичне краєзнавство як галузь знань та напрям історичних досліджень.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Вступ до історичного краєзнавства	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 1	Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень	-	-	-	4	2
2	Лекція 2	Археологічні дослідження в краєзнавстві	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Археологічні джерела в історичному краєзнавстві	-	-	2	-	3
	Практичне заняття 3	Топоніміка як джерело вивчення історії рідного краю	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 2	Історія археологічних досліджень в Україні	-	-	-	4	2
3	Лекція 3	Українська етнографія та краєзнавство	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Етнографічні дослідження в краєзнавстві	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 3	Етнографічне районування України	-	-	-	4	2
4	Лекція 4	Музеї в історичному краєзнавстві	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Музеєзнавство	-	-	2	-	4
	Практичне заняття 6	Мікроісторія та історія буднів	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 4	Музеї України	-	-	-	4	2
5	Лекція 5	Памятки архітектури в історичному краєзнавстві	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Роль архітектури в краєзнавстві	-	-	2	-	4
	Практичне заняття 8	Історія краєзнавчого руху в Україні	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 5	Видатні архітектурні споруди України	-	-	-	4	1
6-7	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1	-	-	-	2	1
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 46 год.			10	-	16	20	50

Змістовий модуль 2. Історія Запорізького краю							
8	Лекція 6	Давня та середньовічна історія Запорізького регіону	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 9	Наш край у давнину та в епоху середньовіччя	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 6	Камяна Могила як визначна археологічна пам'ятка	-	-	-	4	2
9	Лекція 7	Козацький період	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Доба козаччини	-	-	2	-	4
	Практичне заняття 11	Запорізький край наприкінці XVIII – в XIX ст.	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 7	Запорізька Січ	-	-	-	4	2
10	Лекція 8	Події української революції в Запорізькому краю 1917-1921 рр.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 12	Запорізький регіон у 1917-1921 рр.	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 8	Колонізація Запорізького краю наприкінці XVIII ст. Соціальна стратифікація.	-	-	-	4	2
11	Лекція 9	Запорізький край в період II Світової війни	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 13	Запорізький край у 1920-х – 1930-ті рр..	-	-	2	-	4
	Практичне заняття 14	Друга світова війна: запорізький рахунок	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 9	Визволення Мелітополя від фашистських загарбників	-	-	-	4	2
12	Лекція 10	Запорізька область від 1945 р. до 2010 р.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 15	Запорізька область: динаміка розвитку (1985-2014)	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 10	Культура народів Запорізького краю	-	-	-	4	1
13-14	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	2	1
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 44 год.			10	-	14	20	50
Всього з навчальної дисципліни – 90 год.							100

9 Методи і форми навчання

Лекції (проблемні й оглядові), робота з малими групами, опитування, тестування, практичні заняття. Для забезпечення цього процесу для студентів навчальні матеріали викладені на навчально-інформаційному порталі.

10 Політика курсу

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття й не спізнюватися на них;
- систематично брати активну участь у навчальному процесі;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання;
- не займатися сторонніми справами на заняттях;
- вислухувати відповіді товаришів, з повагою ставитися до думки інших членів колективу;
- вчасно виконувати й здавати завдання для самостійної роботи;
- у випадку невиконання завдань підсумкова оцінка знижується.

11 Форма контролю знань

Поточний контроль - протягом кожного заняття (до 30 балів)

Підсумковий модульний контроль – 2 модуля (ПМК1-10 балів, ПМК2 -10 балів)

Контроль самостійної роботи - протягом кожного заняття (СРС1-10 балів, СРС2-10 балів). Підсумковий контроль – диф. залік.

12 Шкала оцінювання

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою.

0 - 59 балів - незадовільно, 60-74 бали - задовільно, 75-89 балів - добре, 90-100 балів - відмінно.

13 Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні / Я. Верменич. – К., 2003.
2. Запорізька область: природа, історія, архітектура, культура, економіка: Ілюстрована енциклопедія. – Запоріжжя : Дике Поле, 2006. – 400 с.
3. Історичне краєзнавство. Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень : курс лекцій / В. Є. Голубко, А. В. Середяк, Р. Я. Геніга та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 304 с.
4. Карагодін А.И. История Запорожского края (1770-1917). – Запорожье: Изд-во ЗГУ. – 1998. – 387 с.
5. Рутинський М. Музеєзнавство : навч. посібник / Михайло Рутинський, Оксана Стецюк. – К. : Знання, 2008. – 428 с.
6. Уривалкін О. М. Історичне краєзнавство : навч. посібник. К. : КНТ, 2006. – 296 с.
7. Попович М.В. Нарис історії культури України. К.: Арттек, 1999. 728 с.
8. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
9. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://tsatu.edu.ua/biblioteka/>

14 Інформаційний пакет до дисципліни

Інформаційний пакет з дисципліни розміщений на Веб-сайті курсу <http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=5088> і включає календарно-тематичний план дисципліни (структуру); завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; методичні рекомендації до практичних занять, питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК.